

RODIČE, NÁRODY A JEJICH DĚTI

Obecné školy na Moravě v době etnizace politiky a práva

Pavel Kladiwa

Na Moravě, kde česky mluvící obyvatelstvo tvořilo 72 % populace, využívaly německojazyčné moravské elity svou větší ekonomickou a politickou sílu k asimilaci části české populace. Koncem 19. století tak byla na Moravě nejméně osmina českých dětí – především ve větších městech – vzdělávána v německojazyčných školách. Čeští politici a národní aktivisté chtěli přijímání dětí českého etnického původu do německých obecných škol zamezit. V rámci politické dohody z roku 1905, známé jako Moravský pakt, se jim podařilo prosadit tzv. Lex Perek stanovující princip, že děti mají navštěvovat školu, jejíž vyučovací jazyk odpovídá jazyku, který ovládají. Studie založená na detailní analýze pramenů lokální, okresní, zemské i centrální (předlitavské) provenience ukazuje, že Lex Perek a na něj navazující prováděcí předpisy měly velké mezery, a vysvětluje, proč nebyli čeští národní aktivisté ve větších městech schopni vyreklamovat děti z německých škol.